

Pályázó szervezet neve

Történelemtanárok Egylete

Honlap

tte.hu; tenyleg.com

Program címe

Szabad atlaszválasztást a történelem érettségi vizsgán!

Kategória

Legsikeresebb érdekérvényesítési projekt

Program ideje

02/2016 – 10/2017

Program célja

A Történelemtanárok Egylete (TTE) alapvető célja, közhasznú tevékenysége az információnyújtás, az információcsere elősegítése, a történelemtanítás színvonalának emelése a tanári öntevékenység révén. A rendszerváltás óta aktívan működő TTE néhány fontos eredménye: 1) Elértük, hogy a történelemtanításban a politikatörténet mellett az életmód is a tananyag része legyen. 2) Javaslatunknak megfelelően jut több idő az 1945 utáni időszak tanítására. 3) Számos hibás tankönyvet elemzésünk eredményeként pontosítottak, alkalmatlan tankönyveket szakértői véleményünk alapján vontak ki a forgalomból.

Aktuális programunk a korábbi gyakorlat fenntartását kívánta elérni: azt a történelmi atlaszt használhassák a diákok az érettségin is, amelyből addig tanultak, azaz különféle atlaszokat lehessen használni az érettségi vizsgán.

Fel kívántuk hívni az oktatási kormányzat, a középiskolai érettségi vizsgák követelmény és feltétel rendszerét kidolgozó döntéshozók, valamint a közvélemény figyelmét arra a joghátrányra, amely a 2016/17 ill. 2017/18-as tanévben érettségiző diákokat éri a frissen hozott jogszabály miatt. Abban kizárólag annak az OFI-kiadványnak az alkalmazását tették lehetővé az érettségin, amelyről korábban tanulmányokban bizonyítottuk, hogy számos szakmai hiba jellemzi. Nem tartalmaz fokbeosztást, helységnév mutatót, kronológiát, valamint szinte olvashatatlanul apró betűket, halvány színeket használ, és csak részben alkalmas a (kerettanterv által is megkövetelt) forrás- és tevékenységközpontú oktatásra, képességfejlesztésre. Ehhez kapcsolódva a szabad tankönyvválasztás visszaállítását is követeltük.

Elsődleges célunk tehát az volt, hogy a döntéshozók vonják vissza/módosítsák az érettségi vizsgán használható történelem atlaszokról szóló jogszabályt, s engedélyezzék, hogy az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI) által kiadott atlasz mellett továbbra is használhassák a diákok a korábban alkalmazott magas színvonalú, az életkori sajátosságoknak megfelelő atlaszokat az érettségin.

Tevékenységek

A program megvalósítása több lépcsőben történt:

Előzmények:

- a TTE rendszeresen figyelemmel kísérte a magyarországi tankönyv-kérdést: elítélte a tankönyvpiac megszüntetését, és monopolizálását, rendszeresen felemelte hangját a tankönyvpiac visszaállításáért, állásfoglalásokban tette közzé véleményét, javaslatait a kérdéssel kapcsolatban;
- szakértői (tankönyvszerzők, tanárok, térképész, szociológus) segítségével elvégezte az állami (OFI), kísérleti 9. osztályos tankönyv (munkafüzet, E-tananyag) majd az állami, kísérleti 10. osztályos tankönyv, valamint az OFI-által kiadott általános iskolai és középiskolai történelmi atlaszok átfogó, részletes szakmai elemzését (2015-16);
- közzé tette tankönyvelemzéseit, amelyek nagy médiavisszhangot kaptak, ezáltal közüggé tudta tenni a tankönyvkérdést, és a TTE neve összekapcsolódott a minőségi taneszközökért való szakmailag megalapozott kiállással.

Programban végzett tevékenység:

A TTE évtizedek óta meglévő szakmai presztízsére, igen széles körű civil kapcsolatrendszerére, valamint az aktív médijelenlétére építve terveztük meg a kampányt.

- a jogszabály bevezetésekor a TTE Bizottmánya nyilvános állásfoglalásban fejezte ki tiltakozását: a tte.hu és Fb-oldalán aláírásgyűjtési felhívást tett közzé (Felhívás mindenkihez, akinek gyermeke, barátja, tanítványa, ismerőse 2017-ben vagy azután fog érettségizni!), amelyet több mint tízezren írtak alá – ennek eredményeként egy tanévre elértük a szabad atlaszválasztást; <http://tte.hu/felhivas-erettsegi/>

- 2016-ban a TTE által rendezett Történelemtanárok (26.) Országos Konferenciája ajánlásban állt ki az érettségien szabadon választható történelem atlasz, a jogszabályok felmenő rendszerű bevezetése és a szabad tankönyvválasztás mellett. Az államtitkár válasza: „...A vizsgázók érdekeinek figyelembevételével 2016/2017. tanév május-júniusi vizsgaidőszakának vonatkozásában...” tudja támogatni a történelematlaszokra vonatkozó javaslatunkat, „...e szabályozás további vizsgaidőszakokra történő kibővítését nem tartjuk indokoltnak.”

<http://tte.hu/mikent-fogadta-a-miniszterium-a-tte-konferenciajanak-allasfoglalasat/>

- 2017. január 5-én a TTE kommunikációs csatornáin közzétettük a konferencia állásfoglalására adott államtitkári választ.

- Mivel az engedélyt csak az előző tanév érettségi időszakára adták meg – 2017. január 9-én ismét aláírásgyűjtést indítottunk Szabad atlaszválasztást az érettségi vizsgán! Szabad tankönyvválasztást! címmel, amelyet több mint 5 ezren írtak alá.

<http://tte.hu/szabad-atlaszvalasztast-az-erettsegi-vizsgan-szabad-tankonyvvalasztast/>

- A 2017. évi aláírásgyűjtésre adott első hivatalos reakció: mivel az első napon már több mint ezren írták alá kezdeményezésünket, Németh Szilárd eltakarítandó szervezetnek minősítette a Történelemtanárok Egyletét és a Tanítanék mozgalmat.

Erre a vádra természetesen a TTE hivatalos csatornáin és a médiában (pl. reggeli hírműsorban élő adásban élő adásban) reagáltunk. Ugyanaznap erről kérdezték a kormánysszóvivőt is. A TTE-t ért alaptalan vád (és a sikeres aláírásgyűjtés) széles médiavisszhangot kapott.

- A TTE elnöke a Tanítanék 2017. február 5-i tüntetésén tartott beszédében is kiemelte a TTE-t ért támadást, s az adott helyszínen is csatlakoztak az aláírókhoz.

Eredmények

1. 2016-ban több mint 10 ezer összegyűjtött aláírás hatására az EMMI engedélyezte egyes – sokak által alkalmazott – történelematlaszok szabad választását, a kronológia használatát a 2016/17 május–júniusi érettségi időszakára;
2. 2017-ben több mint 5 ezer aláírás hatására az EMMI engedélyezte bármely használatban lévő történelematlasz szabad választását, a kronológia használatát a 2018. május–júniusi érettségi időszakig; (vagyis ebben a tanévben már feleannyi aláíró követelésére a korábbinál szélesebb körben engedélyezték a ténylegesen szabad atlaszválasztást)
3. 2017. október 4. Elértük! Megjelent a jogszabály, amelynek eredményeként a 2017/18. tanév vizsgaidőszakában bármilyen atlaszt lehet használni.
<http://tte.hu/elertuk/>
4. ezáltal évi 70–75 ezer érettségiző érdekeit tudtuk megvédeni, illetve elérni, hogy ne kerüljenek joghátrányba;
5. az atlasz- és a tankönyvügy a TTE kezdeményezésére, folyamatos munkájának és tematizálásának, a jelentős médiavisszhang eredményeként közüggé vált;
6. az aláírásgyűjtés eredményességével bebizonyítottuk, a nyilvánossággal is tudattuk, hogy civil összefogással jelentős eredményt lehet elérni. Ez mintául szolgálhat más civil kezdeményezések számára is.

Sajtómegjelenések a témában:

<http://tte.hu/szabad-tankonyvpiacot-kovetelnek-a-tortenelemtanarok/>

<http://tte.hu/vitamin-kommando/>

<http://tte.hu/alairast-gyujtenek-a-szabad-tankonyvvalasztasert-2/>

<http://tte.hu/tiltakoznak-a-tortenelemtanarok-az-allami-atlasz-miatt/>

<http://tte.hu/szabad-tankonyvvalasztast-kovetelnek-a-tortenelemtanarok/>

<http://tte.hu/iden-mar-eltunhet-a-regi-atlasz-az-erettségirol-tiltakoznak-a-tortenelemtanarok/>

<http://tte.hu/tortenelemtanarok-szabad-tankonyvvalasztast/>

<http://tte.hu/elege-van-az-allami-tankonyvekbol-a-tortenelemtanaroknak/>

<http://tte.hu/az-atlasz-miatt-tiltakoznak-a-tortenelemtanarok/>

<http://tte.hu/osztol-kizarolag-az-agyonkritizalt-tortenelmi-atlaszt-használhatják-majd-a-diakok-az-erettségin/>

<http://tte.hu/egy-nap-alatt-mar-tomegek-alltak-a-jobb-tankonyveket-kovetelo-tortenelemtanarok-melle/>

<http://tte.hu/mi-a-problema-az-erettségin-használható-tortenelematlasszal/>

Értékelési szempontok

Mivel a történelem kötelező érettségi tárgy, a jogszabály – melynek módosítását elértük – az adott évben érettségiző minden diákot érintette. Mivel az előző évben is elértük ezt, összességében két évfolyam (140–150 ezer fő) érettségizőinek tudtunk érdekvédelmet nyújtani. Amennyiben a vizsgázók családját, továbbá tanáraikat is számoljuk, az érintettek köre ennek többszöröse.

A siker a civil összefogásnak köszönhető. A TTE a Civil Közoktatási Platform (CKP) több tucat szervezetével összefogva valósította meg a programot. A tanárszervezetek mellett (pl. Magyar tanárok Egyesülete, Osztályfőnökök Országos Szakmai Egyesülete) szülő- és diákszervezetek és számos iskola is segítette a munkát. A mozgósítás a szervezetek saját csatornáin, honlapjukon, Facebook-oldalukon, levelezőlistájukon, FB-csoportokban stb. történt. Kiemelendő, hogy mindkét aláírásgyűjtés a Tanítanék és a CKP honlapfelületén történt, a programozást a Tanítanék önkéntese végezte.

Az aláírók esetenként fontos megjegyzéssel egészítették ki, indokolták csatlakozásukat.

Az élénk médiaérdeklődés is segítette az aláírásgyűjtést. A TTE (és a Tanítanék) Németh Szilárd általi megvádolása miatt még többen szereztek tudomást az akciónkról.

Az adott év(ek)ben elértük a szabad atlaszhasználatot az érettségi vizsgán. Erre alapozva lehet fellépni a kérdés tartós rendezése, vagyis a szabad atlaszválasztás tanévtől független, általános biztosítása, valamint tágabb értelemben a szabad tankönyvválasztás, a tankönyvpiac újjáteremtése érdekében.

Egy ilyen hatású program megvalósításánál fontosnak tarjuk megemlíteni a TTE humánerőforrásának mértékét is: az egyesület elnöke önkéntesként, tanári munkáján túl, egy fő fél állású irodavezető segítségével, és 5–6 önkéntes bevonásával koordinálta, szervezte a kampányt.

Egyéb infó

A TTE tankönyvelemzéseit itt találhatók: <http://tte.hu/tankoenyvbiralat>